

Propozycja podziału obszaru Wigierskiego Parku Narodowego na strefy ochronne i strefy funkcjonalno-przestrzenne

A - Strefa ochrony ścisłej

Obszary ochrony ścisłej powinny tworzyć zwarte duże powierzchnie (dla ekosystemów leśnych zaleca się przynajmniej 50 ha, dla innych w zależności od potrzeb). W ramach stref ochrony ścisłej dopuszcza się:

- a) ścinę drzew (z pozostawieniem w miejscu ścięcia) bezpośrednio zagrażających bezpieczeństwu osób poruszających się po ogólnodostępnych drogach i szlakach turystycznych;
- b) utrzymanie infrastruktury szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych,
- c) utrzymanie dróg doprowadzających do wydzieleń, w których będą prowadzone zabiegi ochrony czynnej;
- d) oznakowanie obszaru oraz powierzchni badawczych;
- e) prowadzenie monitoringu i badań naukowych.

B - Strefa ochrony czynnej, a w jej ramach:

BB - Strefa ochrony czynnej zachowawczej (nazywana też strefą o zerowej aktywności)

Strefa wyłączona z działań ochronnych (ale bez formalnego ustanawiania prawnej strefy ochrony ścisłej), w której dopuszcza się jedynie działania jak w strefie ochrony ścisłej, a ponadto:

- a) usuwanie inwazyjnych obcych gatunków roślin i zwierząt;
- b) prowadzenie punktowych zabiegów ochrony czynnej stabilizującej (np. w celu ochrony konkretnych stanowisk gatunków).

W ekosystemach wodnych dodatkowo w obrębie stref ochrony czynnej zachowawczej dopuszczają się odłowy kontrolne.

BS – Strefa ochrony czynnej stabilizującej

Strefa utrzymania istniejącego stanu (powstrzymania procesów sukcesyjnych) sposobu użytkowania:

- a) dla ekosystemów nieleśnych – aktywne przeciwdziałanie lub opóźnianie naturalnej sukcesji i regeneracji (np.: wykaszanie torfowisk)
- b) dla ekosystemów leśnych - aktywne utrzymanie obecnej struktury gatunkowej i kształtowanie struktury przestrzennej drzewostanu, które ma na celu:
 - zachowanie odporności biologicznej,
 - inicjowanie (wspomaganie) odnowienia naturalnego,
 - zachowanie cennych gatunków;
- c) dla ekosystemów wodnych – aktywne utrzymanie obecnej struktury gatunkowej i liczebności poszczególnych populacji ryb, poprzez prowadzenie: odłowów kontrolno-regulacyjnych, odłowów tarlaków i zarybień (w tym w ramach restytucji gatunków).

W obrębie tej strefy wydzielone zostaną podstrefy (BSI, BSII, BSIII, ...) zgodnie katalogiem działań, który zostanie wypracowany przez zespoły.

BK - Strefa ochrony czynnej kreatywnej

Strefa zmiany istniejącego stanu środowiska przyrodniczego lub kulturowego poprzez wywołanie ukierunkowanych procesów. W obrębie tej strefy wydzielone zostaną podstrefy (BKI, BKII, BKIII, ...) zgodnie katalogiem działań, który zostanie wypracowany przez

zespoły. Przykładowo dla ekosystemów leśnych planowane są strefy renaturyzacyjna i rekonstrukcyjna.

W przypadku jezior ochrona czynna renaturyzacyjna dotyczyłaby tych, w których np. struktura gatunkowa ryb jest zaburzona i istnieje konieczność ograniczenia liczebności pewnych populacji oraz wspierania (lub wręcz wprowadzania) innych.

C - Strefa ochrony krajobrazowej, a w jej ramach:

CS – Strefa ochrony krajobrazowej stabilizującej

Dotyczy głównie gruntów nie należących do Skarbu Państwa, ale także takich terenów Skarbu Państwa zarządzanych przez WPN jak: grunty orne oraz grunty zajęte przez osady leśne, parkingi, elementy infrastruktury turystycznej i technicznej

Strefa utrzymania istniejącego sposobu użytkowania terenu w celu zachowania tradycyjnego krajobrazu rolniczego i leśnego. W obrębie tej strefy mogą zostać wydzielone podstrefy (CSI, CSII, CSIII, ...) zgodnie katalogiem działań, który zostanie wypracowany przez zespoły.

CK — Strefa ochrony krajobrazowej kreatywnej

Dotyczy głównie gruntów nie należących do Skarbu Państwa oraz wymienionych powyżej terenów zarządzanych przez WPN.

Strefa zmiany istniejącego stanu środowiska przyrodniczego lub kulturowego poprzez wywołanie ukierunkowanych procesów, w tym np.:

- a) strefa modyfikacji gospodarki leśnej,
- b) strefa modyfikacji gospodarki rolnej,
- c) strefa dopuszczalnego zainwestowania - obszary zainwestowane oraz wskazane do zainwestowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- d) strefa wyłączona z zalesień,
- e) strefa wskazana do zalesienia,
- f) strefa ochrony ekspozycji.

W obrębie tej strefy wydzielone zostaną podstrefy (CKI, CKII, CKIII, ...) zgodnie katalogiem działań, który zostanie wypracowany przez zespoły.

Ochroną krajobrazową (stabilizacyjną lub kreatywną) objęte są także wszystkie wody znajdujące się w granicach WPN, nie stanowiące własności Skarbu Państwa. Należą do nich położone na gruntach obcej własności drobne, naturalne zbiorniki wodne (zagłębienia śródpolne, środowiska wodno-błotne), rowy melioracyjne, stawy sztuczne i obszary źródłiskowe.

Podział na strefy funkcjonalno-przestrzenne musi zostać uwzględniony w działaniach ochronnych, które muszą „pasować” do danego typu strefy.